

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

I. Probatur Scriptorum sacrorum testimoniis γνησιότης librorum Mosis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

quod operis haudquaquam patiebatur ratio, neque ipse iniquis exclusus spatii potuisset; sed unde tamen excitari possint studiosi ad persequenda reliqua, & antiquitates sacras à profanis Historiis eruendas. Huic disputationi subiciemus alteram non dissimilis generis, qua reliquas Græcorum fabulas ex libris Mosis arcessitas esse & expressas evincemus. Indidem derivatos esse priscos earum prope omnium, quas dixi gentium ritus complures demonstrabimus. Tum quæremus postmodum quomodo sacrorum Librorum notitiam habuerint Græci, quos Ebraicæ ac externarum linguarum rudes fere & imperitos fuisse constat, & an librorum Mosis interpretatio aliqua fuerit Alexandri ævo vetustior. Dehinc linguæ Ebraicæ, literarumque Samaritarum & Judaicarum originem perscrutabimur. Demum refellemus argumenta, quibus librorum Mosis oppugnari solet dignitas & γνησιότης. Ac tandem de depravationibus Pentateuchi paucis tractabimus.

CAPUT PRIMUM.

I. *Probatur Scriptorum sacrorum testimoniis γνησιότης librorum Mosis. II. Utrum solum Deuteronomium, an universum Pentateuchum in Templo Helcias Pontifex repperit.*

I. **N**unc ergo probemus consequentes proxime & continua serie ætates Libros illos, qui dicuntur esse Mosis, adscripsisse Mose, ac proinde ea ætate esse scriptos, qua scripti esse feruntur. Ac primum res à populo Dei gestas in literas retulisse Mosem liquet ex decimo septimo capite Exodi, in quo Amalecitanam victoriam jubet Mosem Deus scribere ob monumentum in libro. Mandata quoque à Deo accepta libris commississe ostendunt illa è vigesimo quarto libri ejusdem capite: *Scriptit autem Moyses universos sermones Domini: & paulo post: Assumensque volumen fœderis legit audiente populo: necnon & ista è tricesimo quarto: Scribe tibi verba hæc, quibus & tecum, & cum Israël pepigi fœdus.* Deuteronomium vero à Mose primum, & deinde à Josua fuisse descriptum, clarissimis indicibus testatum extat: sed hoc præcipue tricesimi primi capitis Deuteronomii: *Scriptit itaque Moyses Legem hæc, & tradidit eam Sacerdotibus filiis Levi, qui portabant Arcam fœderis Domini, & cunctis Senioribus Israël, nempe ut ad latus Arce fœderis servaretur.* Tum eam septimo quoque anno publice prælegi fancit. Alio loco jubet Moses Regem Israëlitis olim præficiendum, Deuteronomium à Sacerdotibus Leviticæ tribus acceptum describere. Canticum præterea jussu Dei scribit Moses, atque id Israëlitas docet, ut habetur in postremis Deuteronomii capitibus. Frequentem hujus Deuteronomii usum, & latarum in eo legum custodiam commendat auctor libri Josuæ: ipsum vero Josuam in lapidibus Deuteronomium descripsisse narrat in monte Hebal, & populum hinc precipubus, inde diris devovisse, juxta traditum sibi à Mose præceptum in ipso Deuteronomio. Librum Justorum, qui capite decimo libri Josuæ laudatur, & libri secundi Regum capite primo, quidam putant esse librum Exodi; R. Selomoh ipsum Pentateuchum. Josuæ præterea, in libro ipsius nomine inscripto, mandata executus esse dicitur, quæcunque à Deo Mose tradita fuerant: quod ut accurate fieri posset, descripta esse oportuit. Id confirmatur in hoc Exodi: *Scribe hoc ob monumentum in libro, & trade auribus Josuæ: & ex isto libri Josuæ: Confortare igitur, & esto robustus valde, ut custodias & facias omnem Legem, quam præcepit tibi Moyses servus meus: ne declines ab ea ad dexteram vel ad sinistram, ut intelligas cuncta quæ agis. Non recedat volumen Legis hujus ab ore tuo, sed meditaberis in eo diebus ac noctibus, ut custodias & facias omnia quæ scripta sunt in eo.* Ex his sequitur Legem Mosis Josuæ temporibus scriptam extitisse: nec Legem solum secundam, quæ Deuteronomium est; sed priorem etiam, quæ posteriore amplior fuit, nam multa habuit prior Lex, quæ repetita non sunt in secunda. Atqui non posteriorem solum, sed priorem quoque descriptam habuisse Josuam necesse fuit, ut universis Mosis præceptis obtemperaret, & populum quoque in eorum obsequium flecteret: nam pars hæc præcipua fuit mandatorum Mosis. Itaque ante latum Deuteronomium Josuam præceptis instruit Moses, quæcunque ipse à Deo acceperat. Hæc enim leguntur capite Numerorum vicesimo septimo: *Fecit Moyses ut præceperat Dominus: Num. 27. 22, 23; cumque tulisset Josuæ, statuit eum coram Eleazaro sacerdote, & omni frequentia populi. Et impositis capiti ejus manibus cuncta replicavit, quæ mandaverat Dominus. Commemorantur quoque mandata Mosis in libro Judicum, his verbis: Dimisitque eos, ut in ipsis ex-* Judic. 3. 4. *periretur Israël, utrum audiret mandata Domini, quæ præceperat patribus eorum per manum Moysi, an non.* Frequentior etiam horum mentio in libris Regum: velut cum in Arca 3. Reg. 8. 9.

Probatur Scriptorum sacrorum testimoniis γνησιότης librorum Mosis.
Exod. 17. 14.
Exod. 24. 4, 7.
Exod. 34. 27.

Deut. 31. 9, 10, 11, 25, 26.

Deut. 31. 19, 22.

Jos. 1. 8. & 23. 6.
Jos. 8. 31, & seq.

Jos. 10. 13.
2. Reg. 1. 18.

Jos. 8. 35, & 41. 15.

Exod. 17. 14.

Jos. 1. 7, 8.

Num. 27. 22, 23.

Judic. 3. 4.

3. Reg. 8. 9.

PROPOSITIO IV.

40

nihil aliud fuisse legitur quam Tabulas lapideas, quas in ea Moses reconderat ad montem Horeb. Et cum Amasias narratur interfectis patris sui percussoribus, a filiis eorum manum abstinuisse; morem gerens praecepto Mosis, quo patres luere noxas filiorum, vel filios patrum sancitur. Adde isthac è secundo capite tertii Regum: *Observa custodias Domini Dei tui, ut ambules in viis ejus, ut custodias ceremonias ejus, & praecepta ejus, & judicia, & testimonia, sicut scriptum est in Lege Moyfi, ut intelligas universa quae facis: & haec quoque è vicefimo primo capite quarti Regum: Si custodierint capite libri ejusdem: Similis non fuit ante eum Rex, qui reverteretur ad Dominum in omni corde suo, & in tota anima sua, & in universa virtute sua, juxta omnem Legem Moyfi.*

Paria his extant in Paralipomenis. Tale hoc è decimo sexto capite libri prioris: *Juxta omnia quae scripta sunt in Lege Domini, quam praecepit Israël: & hoc quoque è decimo septimo capite posterioris: Docebantque populum in Juda, habentes librum Legis Domini: atque id etiam è vicefimo tertio capite sequente: Ut offerrent holocausta Domino, sicut scriptum est in Lege Moyfi: tum & illud è vicefimo quinto capite sequente: Cumque roboratum sibi videret imperiam, jugularit servos qui occiderant Regem patrem suum, sed filios eorum non interfecit, sicut scriptum est in Lege Moyfi: Non occidentur patres pro filiis, neque filii pro patribus, sed unusquisque in peccato suo morietur.* Atqui haec conceptis verbis extant in Deuteronomio. Plurima apud Esdram, qui fuit scriba velox in Lege Moyfi, Mosaica Legis mentio. Sic tertio capite: *Et surrexit Josue filius Josede, & fratres ejus, & edificaverunt altare Dei Israël, ut offerrent in eo holocaustata, sicut scriptum est in libro Moyfi viri Dei: sic sexto: Et statuerunt Sacerdotes in ordinibus suis, & Levitas in vicibus suis, super opera Dei in Ierusalem, sicut scriptum est in libro Moyfi.* Crebro etiam in libro Nehemiae commemoratur Lex Mosis. Sic capite nono: *Et legerunt in volumine Legis Domini Dei sui quater in die: & capite sequenti: Ut ambularent in Lege Dei, quam dederat in manu Moyfi servi Dei: & paulo post bis in testimonium eadem Lex adducitur: in decimo tertio quoque capite: In die autem illo lectum est in volumine Moyfi, audiente populo: & inventum est scriptum in eo, quod non debeant introire Ammonites & Moabites in Ecclesiam Dei usque in aeternum.* Quae itidem ut alia in libris Mosis scripta leguntur. Praecipuum vero illud est, quod extat in eodem libro Nehemiae, Esdram Mosaicae Legis volumen praelegisse universae Israelitarum genti, & interpretationibus explanasse. Jam vero liber Psalmorum, quorum Mosem auctorem habent nonnulli, quid aliud est quam frequens Mosaicorum mandatorum iteratio? Psalmi praecipue, septuagesimus septimus, centesimus quartus, centesimus quintus, & centesimus tricentus quintus, totam Pentateuchi historiam ab initio repetunt. Testimoniis Mosaicae Legis aliquoties utuntur Prophetae, Baruchus, & Daniel. Meminit uterque dirarum, quibus impii devoentur in Lege Mosis. Sic praeterea Baruchus secundo capite: *Sicut locutus es in manu pueri tui Moyfi, in die qua praecepisti ei scribere Legem tuam: & Daniel decimo tertio: Erudierunt filiam suam secundam Legem Moyfi.* Insigne & illud Malachiae: *Mementote Legem Moyfi servi mei, quam mandavi ei in Horeb ad omnem Israël, praecepta, & judicia.* Tobiae consanguineo suo Saram respondere se ait Raguel, *ut conjungeretur cognationi suae, secundum Legem Moyfi.* Jesus Siracides eximio Mosem ornat elogio, creatumque esse ait Israelitici populi legumlatorem: quod apud eum non semel legere licet. Plurima denique in Machabaicis libris Mosaici operis commemoratio: velut in septimo capite libri secundi: *Non obedio praecepto Regis, sed praecepto Legis, quae data est nobis per Moysem:* quo capite & Cantici Mosis fit mentio, ex eoque testimonium quoddam profertur.

Utrum solum Deuteronomium, an universum Pentateuchum in Templo Helcias Pontifex repererit.

II. Notabile vero imprimis illud est, quod habent Libri Regum, & Paralipomena, Helciam Pontificem, cum facta tecta Templi curaret, librum Legis, ipsa Mosis manu scriptum, ut indicare videntur Paralipomena, & Interpretes plerique volunt, in domo Domini reperisse: quem ad se missum cum Josias legisset, ejusdem jussu, universo populo audiente fuisse recitatum. Id ad omnes Mosis libros referendum manifesto censet Josephus, quod ad unicum Deuteronomium pertinere arbitrati sunt, Athanasius, Chrysostomus, & recentiores plerique: propterea, opinor, quod librum eundem ab Helcia repertum fuisse crediderunt, quem manu sua descriptum ad latus Arcae Federis locari jusserat Moses, ut narratur Deuteronomii ipsius tricentesimo primo capite; hunc autem, non totam Legem, sed Deuteronomium solum fuisse completum, multorum opinio est: & quod decimo septimo capite scriptum legitur de futuro Israelitarum Rege: *Postquam sederit in solio regni sui, describit sibi Deuteronomium Legis hujus in volumine, accipiens exemplar à Sacerdotibus Levitica tribus, & habebit secum, legetque illud omnibus diebus vite suae, ut discat timere Dominum Deum suum, & custodire verba, & ceremonias ejus, quae in Lege praecepta sunt.* Huc accedit quod libri Josuae capite octavo,